

Други српски устанак

Након завршетка устанка, живот под влашћу осветољубивих Турака поново је постао неподношљив. Велики порези, пљачке, мучења и убиства опет су постали део свакодневног живота. Сећање на девет година слободе чинило је живот Србима још тежим. Ипак, наду у бољу будућност пружало им је сећање да се са Турцима могу равноправно борити.

Због свега овога није прошло ни две године, и избио је нови устанак. На скупу одржаном у селу Таково (близу Горњег Милановца) донесена је одлука да се подигне нови устанак. На чело устаника стао је један од вођа из претходног устанка – Милош Обреновић. Када су га окупљене старешине питале да ли хоће да буде нови вођа, Милош је пристао. Остале су упамћене његове речи: „Ево мене, ево вас – рат Турцима“.

Из тајних скровишта, народ је извадио сакривено оружје и муницију и придружио се Милошу. Други српски устанак почео је у априлу 1815. године. Саме борбе са Турцима трајале су свега четири месеца. Врло брзо, устаници су поново ослободили области које су држали у време Првог устанка. Турци су остали само у утврђеним градовима.

Погледај слику Таковски устанак и опиши оружје које су користили устаници. Шта мислиш, ко је на слици Милош Обреновић?

Паја Јовановић, Таковски устанак

Стварање нове државе

Пошто су схватили да не могу да угуше устанак, Турци су прихватили Милоша као српског вођу. Пристали су да се успостави **српска власт на устаничкој територији**. Ипак, задржали су велики утицај у Србији, а њихови војници су остали у неким утврђеним градовима.

Милош Обреновић није био само добар војсковођа, већ и веома mudar и спретан преговарач. Различитим споразумима са турским властима постепено је смањиван утицај Турског царства, а самосталност Срба у вођењу своје државе је расла.

Новостворена држава названа је **Кнежевина Србија**, а главни град био је Крагујевац. Иако се и даље осећао утицај турског наслеђа у начину живота у Кнежевини Србији, дешавају се и бројне промене које сведоче о јачању младе државе. У Крагујевцу се отвара прво позориште, штампају се прве српске новине и почиње са радом прва виша школа.

Значајан тренутак нове државе десио се 15. фебруара 1835. године. На тај дан, тачно 31 годину након почетка Првог српског устанка, донесен је **први српски Устав**.

И Карађорђе и Милош Обреновић били су неписмени. Имали су писаре. Прича се да Милош није у потпуности веровао својим писарима, па су један по један улазили у његове просторије и читали само по део пристиглог писма. Тако нико, осим Милоша, није знао шта је писало у целом писму.

Уочи на историјској карти који делови данашње Србије нису били део Кнежевине Србије.

Карта Кнежевине Србије после 1833. године

Прошлост у садашњости

Песму *Востани Србије* (Устани, Србијо) написао је Доситеј Обрадовић када је чуо да се припрема устанак против Турака. Ова песма данас се често изводи у свечаним приликама.

Ево неколико стихова те песме:

Сви теби помоћ небесну желе,
Све добре душе теби се веселе.

Востани Србије!
Давно си заспала,
У мраку лежала.
Сада се пробуди
И Србље возбуди!

Учимо нове речи:
Востани – устани.
Возбуди – пробуди.

На који период се односе стихови:

Давно си заспала,
У мраку лежала?

У част Карађорђа додељује се од 1904. године Орден Карађорђевог крста за заслуге према отаџбини у рату и миру. Данас се овај орден додељује за посебно успешно представљање државе Србије и њених грађана.

У част подизања Другог српског устанка и доношења Устава Кнежевине Србије, 15. и 16. фебруар празнују се као Дан државности Републике Србије. Ови дани су нерадни и тада се одржавају различите свечаности.

Орден Карађорђевог крста

Провери научено

1. Који узроци су довели до незадовољства Срба и избијања Првог српског устанка?
2. Ко је био на челу Првог српског устанка?
3. Како се завршио овај устанак?
4. Када је почео Други српски устанак и ко га је предводио?
5. Након Другог српског устанка створена је нова држава. Како је названа та држава?